

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Tdo/53/2024                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8117012229                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 01.10.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Dana Wänkeová            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:8117012229.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného E. E., pre pokračovací zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 1. októbra 2024, o dovolaní obvineného E. E. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. februára 2021, sp. zn. 10To/10/2020 , takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného E. E. odmieta.

### Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. marca 2019, sp. zn. 4T/118/2017 uznal obvineného E. E. vinným v bode 1) a v bode 2) z pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a v bode 3) a v bode 4) z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v bode 1)

E. E. v G. v Y. P. G., A. T. X, využil svoje postavenie riaditeľa obchodnej prevádzky a bez uvedenia dôvodu a účelu dal pokyn C. J., svojej podriadenej, aby mu z registračných pokladní prevádzky odovzdávala peniaze v rôznych čiastkach, čo aj vykonala a postupne mu odovzdala finančnú hotovosť 16. mája 2014 vo výške 2.200 eur, 21. mája 2014 vo výške 3.000 eur, 28. mája 2014 vo výške 4.000 eur, 18. júla 2014 vo výške 3.500 eur, 15. novembra 2014 vo výške 5.000 eur, 5. decembra 2014 vo výške 1.300 eur, 20. januára 2015 vo výške 6.000 eur, v nezistený deň v máji 2015 vo výške 3.400 eur a v auguste 2015 vo výške 3.000 eur, 4. septembra 2015 vo výške 500 eur, 7. septembra 2015 vo výške 200 eur, 9. septembra 2015 vo výške 200 eur a v nezistený deň čiastku vo výške 1.000 eur, E. E. si tieto peniaze ponechal pre vlastnú potrebu a aby zakryl takto vznikajúci schodok na hotovosti obchodnej prevádzky Y. P. G., A. T.Á. X, na jeho pokyn C. J. v presne nezistenom období postupne od decembra 2014 do septembra 2015 vykonávala pod svojim prístupovým kódom, ale aj pod prístupovými kódmi iných pracovníčok tzv. fiktívne návratové transakcie - v pokladničnom systéme storná predaja a fiktívneho vrátenia tovaru so vznikom hotovostného prebytku v pokladni, k čomu jej predkladal potrebné údaje, ako aj tzv. súčetskami upravovala stav finančných súm v pokladniach, čím

takto svojím konaním spôsobil spoločnosti P. D. D., a. s. J., T. L. B. škodu vo výške 33.300 eur;

v bode 2)

E. E. v období mesiacov jún 2015 až august 2015 v G. v Y. P. G. na ulici T. X, využil svoje postavenie riaditeľa obchodnej prevádzky a dal pokyn zamestnankyni C. I., svojej podriadenej, na vyplatenie finančnej hotovosti z drobnej pokladne prevádzky bez uvedenia dôvodu a účelu, ktorá na základe jeho pokynu v presne nezistené dni mu odovzdala finančnú hotovosť v júni 2015 vo výške 1.200 eur a v auguste 2015 vo výške 1.000 eur, pričom tieto peniaze nevrátil, nijako nevykázal použitie peňazí, ale tieto si ponechal pre vlastnú potrebu, čím spôsobil spoločnosti P. D. D., a. s., J., T. L.C. B., škodu vo výške 2.200 eur;

v bode 3)

E. E. v období mesiacov január 2015 až júl 2015 v Prešove v postavení riaditeľa prevádzky Y. P. G.M., ul. T. X, ktorý mal pridelené služobné osobné motorové vozidlo zn. VW Passat, EVČ: J., zámerne skresľoval údaje o prevádzke tohto vozidla, vykazoval súkromné odjazdené kilometre v počte celkom 7.184,8 km ako služobné, pričom v skutočnosti išlo o jazdy v jeho pracovných dňoch z miesta jeho bydliska na pracovisko a späť, pri ktorých náklady mal podľa dohody o používaní motorového vozidla znášať sám, zároveň uvádzal vyššiu priemernú spotrebu pohonných hmôt za takto vykázané služobné jazdy, tieto náklady na pohonné hmoty si nechal preplatiť zamestnávateľom, čím ho tým spôsobom uviedol do omylu a spôsobil tak svojmu zamestnávateľovi spoločnosti P. D. D., a. s. J., T. L. B. škodu vo výške 808,90 eura;

v bode 4)

E. E. v prevádzke Y. P. G. na ulici T. X, schválil dohodu o pracovnej ceste na zamestnanca Š. Y. s jeho súkromným osobným motorovým vozidlom Škoda Octavia 1,9 TDI, EVČ: G. v dňoch 7. apríla 2014, 15. apríla 2014, 27. mája 2014, 30. mája 2014 a 26. marca 2015 a schválil vyúčtovania týchto pracovných ciest s náhradami za použitie súkromného motorového vozidla, pričom v skutočnosti Š. Y. tieto cesty neabsolvoval a fiktívne náklady dal preplatiť z drobnej pokladne prevádzky v hotovosti celkom vo výške 829,93 eura na osobu Š. Y., tieto si prisvojil, čím takto uviedol do omylu svojho zamestnávateľa spoločnosť P. D. D., a. s. J., T. L. B. a spôsobil mu škodu vo výške 829,93 eura.

Okresný súd uložil obvinenému E. E. podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona okresný súd zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd prvého stupňa zaviazal obvineného k náhrade škody poškodenému: P. D. D., a. s., T. L. X/A, XXX XX J., IČO: XX XXX XXX, vo výške 34.438,83 eura.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 10. februára 2021, sp. zn. 10To/10/2020 na základe odvolania obvineného rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) a písm. e) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného vinným v bode 1), v bode 2) a v bode 4) z pokračovacieho prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a v bode 3) z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

v bode 1)

v období mesiacov máj 2014 až september 2015 v G. v Y. P. G., ul. T. X, využil svoje postavenie riaditeľa obchodnej prevádzky a bez uvedenia dôvodu a účelu dával pokyny svojej podriadenej C. J.T., aby mu z registračných pokladní prevádzky odovzdávala peniaze v rôznych čiastkach, čo aj vykonala a postupne mu odovzdala finančnú hotovosť 16. mája 2014 vo výške 2.200 eur, 21. mája 2014 vo výške 3.000 eur, 28. mája 2014 vo výške 4.000 eur, 18. júla 2014 vo výške 3.500 eur, 15. novembra 2014 vo

výške 5.000 eur, 5. decembra 2014 vo výške 1.300 eur a v presne nezistené dni vo výške 3.400 eur a 1.000 eur, E. E. si tieto peniaze ponechal pre vlastnú potrebu a aby zakryl takto vznikajúci schodok na hotovosti obchodnej prevádzky Y. P. G., ul. T. X, na jeho pokyn C. J. v presne nezistenom období postupne od decembra 2014 do septembra 2015 vykonávala pod svojim prístupovým kódom, ale aj pod prístupovými kódmi iných pracovníčok tzv. fiktívne návratové transakcie - v pokladničnom systéme storná predaja a fiktívneho vrátenia tovaru so vznikom hotovostného prebytku v pokladni, k čomu jej predkladal potrebné údaje, ako aj tzv. súčetskami upravovala stav finančných súm v pokladniach, čím takto svojím konaním spôsobil spoločnosti P. D. D., a. s., Q. L. D. X, J. - mestská časť O., škodu vo výške 23.400 eur;

v bode 2)

v období mesiacov jún 2015 až august 2015 v G. v Y. P. G. na ulici T. X, využil svoje postavenie riaditeľa obchodnej prevádzky a dal pokyn zamestnankyni C. I., svojej podriadenej, na vyplatenie finančnej hotovosti z drobnej pokladne prevádzky bez uvedenia dôvodu a účelu, ktorá na základe jeho pokynu v presne nezistené dni mu odovzdala finančnú hotovosť v júni 2015 vo výške 1.200 eur a v auguste 2015 vo výške 1.000 eur, pričom tieto peniaze nevrátil, nijako nevykázal použitie peňazí, ale tieto si ponechal pre vlastnú potrebu, čím spôsobil spoločnosti P. D. D., a. s., Q. L. D. X, J. - mestská časť O., škodu vo výške 2.200 eur,

v bode 3)

v období mesiacov január 2015 až júl 2015 v G. v postavení riaditeľa prevádzky Y. P. G., ul. T. X, ktorý mal pridelené služobné osobné motorové vozidlo zn. VW Passat, EVČ: J., zámerne skresľoval údaje o prevádzke tohto vozidla, vykazoval súkromné odjazdené kilometre v počte celkom 7.184,8 km ako služobné, pričom v skutočnosti išlo o jazdy v jeho pracovných dňoch z miesta jeho bydliska na pracovisko a späť, pri ktorých náklady mal podľa dohody o používaní motorového vozidla znášať sám, zároveň uvádzal vyššiu priemernú spotrebu pohonných hmôt za takto vykázané služobné jazdy, tieto náklady na pohonné hmoty si nechal preplatiť zamestnávateľom, čím ho tým spôsobom uviedol do omylu a spôsobil tak svojmu zamestnávateľovi spoločnosti P. D. D., a. s., Q. L. D. X, J. - mestská časť O., škodu vo výške 808,90 eura,

v bode 4)

v prevádzke Y. P. G. na ulici T. X, v postavení riaditeľa tejto prevádzky schválil dohodu o pracovnej ceste na zamestnanca Š. Y. s jeho súkromným osobným motorovým vozidlom Škoda Octavia 1,9 TDI, EVČ: G. v dňoch 7. apríla 2014, 15. apríla 2014, 27. mája 2014, 30. mája 2014 a 26. marca 2015 a schválil vyúčtovania týchto pracovných ciest s náhradami za použitie súkromného motorového vozidla, pričom v skutočnosti Š. Y. tieto cesty neabsolvoval a fiktívne náklady dal preplatiť z drobnej pokladne prevádzky v hotovosti celkom vo výške 829,93 eur na osobu Š. Y., tieto si prisvojil, čím takto svojmu zamestnávateľovi spoločnosti P. D. D., a. s., Q. L. D. X, J. - mestská časť O., spôsobil škodu vo výške 829,93 eura.

Krajský súd uložil obvinenému podľa § 213 ods. 2 Trestného zákona za použitia § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona krajský súd výkon trestu obvinenému podmienene odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ktorú podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovil obvinenému na 3 roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona krajský súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku poškodenej spoločnosti P. D. D., a.s., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Q. L. D. X, XXX XX J. - mestská časť O., vo výške 24.538,83 eura.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku krajský súd poškodenú spoločnosť P. D. D., a.s., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Q. L. D. X, XXX XX J. - mestská časť O., so zvyškom jej nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Prešove podal 19. júna 2024 obvinený E. E. dovolanie prostredníctvom obhajcu, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Obvinený v dovolaní uviedol, že krajský súd zmenil právnu kvalifikáciu skutku, ktorý bol uvedený v rozhodnutí okresného súdu z trestného činu krádeže na trestný čin sprenevery, ktorý je pre kvalifikačný znak spôsobenia „väčšej škody“ prísnejším trestným činom, než akým bol pôvodne kvalifikovaný skutok v obžalobe, ako aj v rozhodnutí súdu prvého stupňa (krádež). Trestná sadzba je podľa § 213 ods. 2 písm. a) Trestného zákona pri trestnom čine sprenevery jeden až päť rokov, pri spôsobení väčšej škody. Podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona je trestná sadzba pri trestnom čine krádeže šesť mesiacov až tri roky, pri spôsobení väčšej škody. Pri naplnení kvalifikačného znaku väčšej škody je trestný čin sprenevery, čo do hrozacej trestnej sadzby výkonu trestu odňatia slobody nepochybne prísnejším trestným činom, než trestný čin krádeže.

Podľa názoru dovolateľa mal krajský súd vrátiť vec okresnému súdu podľa § 322 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku. Pri stotožnení sa s rozsahom škody, akú mal za preukázanú odvolací súd, mohol uznať obvineného za vinného „len“ pre trestný čin krádeže s kvalifikačným znakom väčšej škody, čo je miernejší trestný čin, než je trestný čin sprenevery s kvalifikačným znakom väčšej škody, za ktorý bol obvinený napokon uznaný vinným.

Konajúce súdy sú viazané podanou obžalobou jednak z hľadiska totožnosti skutku, tak aj prísnosti právnej kvalifikácie. Zatiaľ čo totožnosť skutku súdy meniť nemôžu, pri právnej kvalifikácii môžu súdy použiť oproti obžalobe prísnejšiu právnu kvalifikáciu avšak len vtedy, ak bol obvinený na hlavnom pojednávaní súdom prvého stupňa na možnosť takejto prísnejšej právnej kvalifikácie výslovne upozornený, čo sa však v tomto prípade nestalo. Zároveň obvinený vo svojom dovolaní uviedol, že je pravdou, že súdy môžu meniť skutkovú vetu v obžalobe a aj právnu kvalifikáciu, avšak podľa § 284 ods. 2 Trestného poriadku ak chce súd uznať obvineného za vinného podľa prísnejšieho ustanovenia, musí ho na to upozorniť a poskytnúť mu lehotu na prípravu obhajoby.

V súvislosti s nestrannosťou a nezávislosťou súdu poukázal obvinený na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2011, sp. zn. 3 Tdo 48/2011, podľa ktorého „súd skutočne nie je pomocníkom orgánov činných v trestnom konaní, a preto nie je ani oprávnený ďalej zisťovať, či skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia mohol naplňať znaky skutkovej podstaty iného trestného činu.“

Obvinený dal do pozornosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky aj postup Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý zmeny právnej kvalifikácie, či výrazné úpravy skutku vykladá prostredníctvom práva obvineného byť oboznámený s povahou a dôvodmi obvinenia. ESLP konštatuje, že ak obvinený nedostal možnosť adekvátne reagovať na zmenu právnej kvalifikácie v prvostupňovom konaní, môže byť toto pochybenie napravené v odvolacom konaní, kde má byť obvinenému poskytnutý priestor na to, aby mohol reagovať na zmeny právnej kvalifikácie.

Obvinený poukázal i na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky, nález z 24. apríla 2006, sp. zn. I. ÚS 670/2005, podľa ktorého „starostlivosť o dokonalosť popisu skutku je doménou aktivity obžaloby a nie aktivity súdu, ktorý sa odstraňovaním takejto vady podieľa na preukazovaní viny obvineného, čo rozhodne nemožno chápať ako nestranné rozhodovanie o vine, či nevine. Zákaz zmeny k horšiemu nemožno porušiť ani v prospech objektívnej pravdy.“

Na základe vyššie uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 10. februára 2021, sp. zn. 10To/10/2020, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol porušený zákon v § 284 ods. 2, § 322 ods. 4 písm. b) a § 2 ods. 9 Trestného poriadku v neprospech

obvineného.

Obvinený zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10. februára 2021, sp. zn. 10To/10/2020 v celom rozsahu a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej aj „prokurátor“) podaním z 23. júla 2024 v ktorom uviedol, že dovolanie obvineného považuje za neopodstatnené. V uvedenej trestnej veci bola podaná obžaloba na obvineného za skutok, ktorý v obžalobe prokurátor kvalifikoval v bode 1) a v bode 2) ako pokračovací zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a v bode 3) a v bode 4) ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd uznal obvineného za vinného a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov s minimálnym stupňom stráženia. Obvinený podal odvolanie, na základe ktorého odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok, rozhodol vo veci sám a skutky v bodoch 1), 2) a 4) kvalifikoval ako pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a skutok pod bodom 3) kvalifikoval ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Pri rovnováhe poľahčujúcich a priťažujúcich okolností uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, s podmienčným odkladom a s probačným dohľadom vo výmere 3 roky.

Prokurátor poukázal na ustanovenie § 322 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd nemôže sám uznať obvineného za vinného z ťažšieho trestného činu, než z akého ho mohol v napadnutom rozsudku uznať za vinného súd prvého stupňa. Konajúce súdy sú podanou obžalobou viazané, a to jednak z hľadiska totožnosti skutku a taktiež prísnosti právnej kvalifikácie. Zatiaľ, čo totožnosť skutku oproti obžalobe súdy zmeniť nemôžu, pri právnej kvalifikácii môžu súdy použiť oproti obžalobe prísnejšiu právnu kvalifikáciu za predpokladu, že obvinený bol na hlavnom pojednávaní súdom na možnosť prísnejšej právnej kvalifikácie upozornený. Podľa ustálenej judikatúry o prísnejšie ustanovenie zákona spravidla ide vtedy, ak prichádza do úvahy použitie prísnejšej trestnej sadzby, než to vyplýva z právnej kvalifikácie uvedenej v obžalobe. Z uvedeného dôvodu odvolací súd postupoval správne a zákonne, keď vo svojom rozsudku použil právnu kvalifikáciu, ktorá predpokladá miernejšiu trestnú sadzbu vo výmere jeden až päť rokov, než bol skutok kvalifikovaný v obžalobe a rovnako aj v rozsudku súdu prvého stupňa, kde trestná sadza umožňovala uložiť trest vo výmere tri až desať rokov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol dovolanie obvineného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejme, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na

nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolaťelom, a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolaťel uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inšanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V súvislosti s dovolaťelovou námietkou porušenia práva na obhajobu [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] najvyšší súd stabilne judikuje a aj na tomto mieste opakuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony,

resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd z obsahu rozsudku okresného súdu ani rozhodnutia odvolacieho súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované. Obvinený mal možnosť uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že krajský súd tým, že zmenil skutkovú vetu a prekvalifikoval trestný čin krádeže s naplnením kvalifikačného znaku väčšej škody na trestný čin sprenevery s naplnením kvalifikačného znaku väčšej škody sprísnil právnu kvalifikáciu bez toho, aby bol obvinený na to odvolacím súdom upozornený, čím porušil ustanovenie § 284 ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa § 284 ods. 2 Trestného poriadku uznať obvineného za vinného z trestného činu podľa prísnejšieho ustanovenia zákona, ako podľa ktorého posudzovala skutok obžaloba môže súd len vtedy, ak obžalovaného na možnosť tohto prísnejšieho posudzovania skutku upozornil skôr, ako súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Ak o to obžalovaný alebo jeho obhajca požiada, treba mu poskytnúť znova lehotu na prípravu obhajoby a hlavné pojednávanie na ten účel odročiť najmenej o päť pracovných dní.

Podľa § 278 ods. 3 Trestného poriadku nie je súd viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe. Na základe vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní resp. už pred jeho vykonaním (§ 241 ods. 2, § 244 ods. 2 Trestného poriadku), môže súd dospieť k záveru, že právna kvalifikácia skutku uvedená v obžalobe je nesprávna. K zmene právnej kvalifikácie môže dôjsť v prospech, alebo neprospech obžalovaného. Podľa prísnejšieho ustanovenia môže súd uznať obžalovaného za vinného oproti obžalobe len za splnenia podmienky, že obžalovaného na možnosť tohto prísnejšieho posudzovania skutku upozorní skôr, ako vyhlási dokazovanie za skončené. Uvedené upozornenie treba zaznamenať v zápisnici o hlavnom pojednávaní. Posudzovanie prísnejšieho ustanovenia sa riadi podľa vyššej hornej hranice trestu odňatia slobody (bez ohľadu na výšku dolnej hranice) a až v prípade, že sú horné hranice rovnaké, tak prísnejšie je ustanovenie s vyššou dolnou hranicou trestu odňatia slobody.

Okresný súd kvalifikoval konanie obvineného v bode 1) a v bode 2) ako pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a v bode 3) a v bode 4) ako pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 212 ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného do 30. júna 2019 (účinného v čase ukladania trestu okresným súdom, kedy okresný súd vyčíslil škodu spôsobenú krádežou na 35 500 eur) kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí ním značnú škodu, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

Podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. júna 2019 (účinného v čase ukladania trestu okresným súdom, kedy okresný súd vyčíslil škodu spôsobenú podvodom na 1 638,83 eura) kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí kvalifikoval konanie obvineného v bode 1), v bode 2) a v bode 4) na pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a v bode 3) na prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 213 ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 30. júna 2021 [účinného v čase ukladania trestu krajským súdom, kedy krajský súd vyčíslil škodu spôsobenú konaním páchatel'a uvedeným v bodoch 1), 2) a 4) na 26 429,93 eura] kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku väčšiu škodu, potrestá sa odňatím slobody na jeden až päť rokov.

Podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. júna 2021 [účinného v čase ukladania trestu

krajským súdom, kedy krajský súd vyčíslil škodu spôsobenú konaním páchatel'a uvedeným v bode 3) na 808,90 eura] kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že konaním krajského súdu nedošlo k porušeniu ustanovenia § 284 ods. 2 Trestného zákona. Aj napriek skutočnosti, že odvolací súd dospel k záveru, že právna kvalifikácia skutku uvedená v obžalobe a rozsudku prvého stupňa je nesprávna, nedošlo k zmene právnej kvalifikácie v neprospech obvineného ani k prísnejšiemu posudzovaniu skutku. Táto skutočnosť vyplýva z možnej hornej hranice trestu odňatia slobody, kde pri trestnom čine krádeže hrozil obvinenému trest odňatia slobody až na desať rokov. Naproti tomu pri trestnom čine sprenevery bola horná hranica trestu odňatia slobody päť rokov. Hranica pri trestnom čine podvodu ostala nezmenená „až na dva roky.“ Uvedeným konaním krajského súdu došlo k zmene právnej kvalifikácie v prospech obvineného. Nespokojnosť s rozhodnutím krajského súdu nemožno v žiadnom prípade považovať za skutočnosť z právneho hľadiska zakladajúcu dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že aj keď obvinený nebol upozornený na zmenu právnej kvalifikácie, mal možnosť sa k právnej kvalifikácii, ktorá bola ustálená súdom prvého stupňa, vyjadriť - a aj tak učinil - v podanom odvolaní. Nemožno preto ustáliť, že by sa v danom prípade jednalo o prekvapivé rozhodnutie. V konečnom dôsledku sa obvinený nedostal do horšieho postavenia a keby aj najvyšší súd dospel k záveru, že tým, že nebol upozornený na zmenu právnej kvalifikácie (hoc aj k miernejšej) - k účinnej náprave by nemalo ako dôjsť.

Taktiež neobstojí ani námietka obvineného o zmene skutkovej vety, nakoľko skutok aj po jeho drobnej korekcii zo strany krajského súdu zostal totožný, čo do konštatovania miesta, času, spôsobu jeho spáchania, konania obvineného, či následku. Krajský súd napr. v skutku 1) iba zosumarizoval obdobie počas ktorého obvinený páchal trestnú činnosť a do skutku doplnil „v období mesiacov máj 2014 až september 2015,“ pričom toto obdobie vyplývalo zo skutkovej vety už aj pred tým, vychádzajúc z obdobia páchania jednotlivých čiastkových útokov. Taktiež z tohto skutku vypustil niektoré čiastkové útoky, čím v prospech obvineného znížil výšku škody ním spôsobenej. V žiadnom prípade teda nedošlo týmto konaním krajského súdu k zhoršeniu postavenia obvineného. Totožnosť skutku zostala zachovaná, nakoľko zostalo zachované konanie obvineného (prisvojenie si cudzej veci, ktorá mu bola zverená, obohatenie sa na škodu cudzieho majetku) ako aj následok vo forme škody resp. jeho podstata (škoda, ktorá vznikla spoločnosti P. D. D., a. s.). Podstata skutku spočívala v konaní obvineného a následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený, a ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Totožnosť skutku nenarušujú zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré individualizujú skutok okrem iného i čo do miesta a času spáchania, spôsobu vykonania a pohnútky činu, ako aj formy zavinenia, keď inak totožnosť konania zostala zachovaná.

Na záver považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2011, sp. zn. 3 Tdo 48/2011, na ktoré sa odvoláva obvinený, a podľa ktorého „súd nie je pomocníkom orgánov činných v trestnom konaní, a preto nie je ani oprávnený ďalej zisťovať, či skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia mohol napĺňať znaky skutkovej podstaty iného trestného činu“ je rozhodnutím týkajúcim sa väzobnej trestnej veci, ktorá bola v štádiu prípravného konania. Obvinený z daného rozhodnutia síce správne extrahoval uvedenú časť, ale opomenul uviesť aj ďalšiu časť rozhodnutia, že „rozsah právomoci súdu aktívne zasahovať do právnej kvalifikácie skutku je determinovaná aj štádiom trestného konania, v ktorom sa trestná vec k súdu dostáva.“ V danom prípade sa jednalo o vec nachádzajúcu sa v štádiu prípravného konania, kedy súd naozaj nie je oprávnený zaujímať stanovisko k prebiehajúcemu trestnému stíhaniu, pretože by neprípustne zasahoval do právomoci a pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní, t.j. vyšetrovateľa a prokurátora. V štádiu prípravného konania je „dominus litis“ (pán sporu) prokurátor, a preto súd nemohol dať žiaden záväzný pokyn pre ďalší postup orgánom činným v trestnom konaní, ani tieto nahrádzať.



Čo sa týka rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, konkrétne nález z 24. apríla 2006, sp. zn. I. ÚS 670/2005 tento obvinený tiež správne citoval, avšak nález sa týka odlišnej situácie, kedy odvolací súd zahrnul do výroku aj popis závažnejšieho zranenia poškodenej, ktorého spojitosť s konaním obvineného nebola dostatočným spôsobom preukázaná, preto ústavný súd skonštatoval, že k takejto zmene nemal odvolací súd priestor, a táto časť výroku nemala byť doplňovaná.

Vyššie uvedené dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného E. E. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.